

Dansk Standards input til regeringens handlingsplan for arbejdet med FN's verdensmål

Oktober 2020

Indhold

Indledning	3
Sammenfatning.....	4
En ny, international standard for verdensmålene...	6
Input til opnåelse af verdensmål 5, 12 og 16	9
Verdensmål 5.....	10
Verdensmål 12	13
Verdensmål 16.....	16
Kilder.....	18

I år er det fem år siden, at FN's verdensmål blev vedtaget i New York. Ifølge FN's egen *Sustainable Development Goals Report 2020* [1] har den globale indsats for at opnå målene indtil nu ikke været tilstrækkelig – og rapporten udkom vel og mærke inden COVID-19 kom og tog globalt fokus. Rapportens konklusion er entydig: vi har travlt. Der er brug for at accelerere den globale indsats for at opnå FN's verdensmål og det gør vi kun, hvis vi tør tænke nyt og visionært, men også ved at handle, og ved, i fællesskab, at skabe flere og bedre konkrete resultater.

I Dansk Standard arbejder vi for at skabe vækst i erhvervslivet, kvalitet i samfundet og en mere bæredygtig fremtid. Standardiseringsarbejdet går på tværs af landegrænser og forbinder produkter med forbrugere, virksomheder med markeder og udfordringer med løsninger. Udsynet er internationalt, men fødderne er solidt plantet i danske interessefællesskaber.

I gennem vores standardiseringsudvalg giver vi danske interessenter – både den lille selvstændige erhvervsdrivende, universiteterne, NGO'er og de største virksomheder – en global stemme i standardiseringsarbejdet. Vi sikrer, at danske interesser gør sig gældende i det internationale samarbejde, og sidder med ved bordet, når der skal findes løsninger på fremtidens fælles udfordringer.

Gennem vores standarder og miljømærkninger arbejder vi for, at Danmark bliver et foregangsland i det globale arbejde med omstillingen til et bæredygtigt samfund. Vores mission herfor er at gøre arbejdet med verdensmålene så konkret, dokumenterbart og resultatskabende som muligt.

I det følgende vil vi præsentere Dansk Standards input til regeringens 2020 handlingsplan for FN's verdensmål. Formålet er at komme med vores bud på, hvordan regeringen kan hjælpe danske virksomheder og organisationer med at styrke deres

verdensmålsindsats, således, at handlingsplanen udmøntes i konkrete ændringer, der giver Danmark førertrøjen i arbejdet med at komme i mål med FN's verdensmål i 2030.

”

[...] samtidig anerkender regeringen, at der ligger en opgave i at få verdensmålene konkretiseret for virksomhederne. Regeringens indsats vil fokusere på både nye forretningsmuligheder for virksomhederne og respekt for internationale standarder og retningslinjer for ansvarlig virksomhedsdrift...

– Fra den tidligere regerings handlingsplan for verdensmålene, marts 2017.

Dansk Standards input til regeringens handlingsplan for FN's verdensmål – en sammenfatning

Dansk Standards input præsenteres i to dele. Den første del introducerer vores vision for en ny, international verdensmålsstandard, hvor den anden del giver konkrete input til opnåelse af verdensmål 5, 12 og 16. I begge dele præsenteres helt konkrete forslag til, hvad regeringen kan gøre for at accelerere arbejdet med opnåelsen af FN's verdensmål.

En ny, international standard for verdensmålene

Vision:

Danmark som initiativtager til en ny, international standard for verdensmålene

DANSK STANDARD FORESLÅR:

- At regeringen og Dansk Standard forpligter sig på at indgå et 50/50 strategisk partnerskab om at udvikle en ny, international standard for verdensmålene, som er bredt forankret blandt danske interessenter.

Input til opnåelse af verdensmål 5, 12 og 16

Verdensmål 5: Brug standarder aktivt til at opnå ligestilling blandt kønnene i Danmark

DANSK STANDARD FORESLÅR:

- At regeringen som minimum anbefaler den eksisterende nationale standard "Ledelsessystem for samfundsmæssigt ansvar" (DS 49001/4) eller den internationale standard "Samfundsmæssigt ansvar" (ISO 26000) til virksomheder og organisationer, der ønsker at arbejde systematisk med verdensmål 5, og fremme ligestilling i deres organisation.
- At regeringen tager lederskab og skruer op for ambitionsniveauet, ved direkte og aktivt at støtte det eksisterende arbejde med at udvikle en ny, national standard specifikt rettet mod ligestilling og diversitet.
- At regeringen og resten af Folketinget implementerer den endelige standard for ligestilling og diversitet og dermed går forrest, når det gælder håndtering af køns-, diskriminations- og ligestillingsproblematikker i Danmark.

Verdensmål 12: Brug standarder og miljøcertificeringer til at gøre offentlige indkøb bæredygtige

DANSK STANDARD FORESLÅR:

- At regeringen gennemfører den fremlagte strategi for offentlig grønne indkøb, herunder at alle offentlige indkøb, på områder, hvor der findes officielle mærkningsordninger, skal være miljømærket i 2030
- At mere end halvdelen af det offentlige nybyggeri og større renoveringer inden 2030 skal være miljøcertificeret, eks. med Svanemærket
- At regeringen implementerer en indkøbspraksis på tværs af den offentlige sektor, der baserer sig på standarden "Bæredygtigt indkøb" (DS/ISO 20400) og sætter klare krav til indkøbte produkters aftryk på klima og miljø.

Verdensmål 16: Øg informationssikkerhed og Danmarks digitale robusthed via standarder

DANSK STANDARD FORESLÅR:

- At regeringen anbefaler virksomheder og myndigheder at efterleve kravene i standarderne for informationssikkerhed (ISO/IEC 27001 og ISO/IEC 27701).
- At regeringen gennemgår Folketingets egne processer for informationssikkerhed og implementerer de relevante ledelsesstandarder for informationssikkerhed.
- At virksomheder og myndigheder anbefales at indarbejde standarden for Business Continuity (ISO 22301) for at styrke det digitale beredskab og robusthed i Danmark.
- At regeringen arbejder for at øge brugen af sektorspecifikke standarder, der allerede bygger på ledelsesstandarder for informationssikkerhed (ISO/IEC 27000-serien). Dette især indenfor brancher der beskæftiger sig med kritisk infrastruktur, såsom sundhed og energi.

En ny, international standard for verdensmålene

Mange ønsker at arbejde med verdensmålene, men mangler konkrete værktøjer

Når det gælder om at finde løsninger på fremtidens udfordringer, kan standarder vise sig at være af afgørende betydning. Standarder er spilleregler, som bygger på konsensus, sikkerhed og klare forventninger. Standarder skaber tillid og åbner nye eksportmarkeder, men gør meget mere end det.

Standarder gør det også nemmere at skalere indsatser, nytænke, videndele og ikke mindst danne partnerskaber på tværs af brancher, sektorer og landegrænser. Derfor er arbejdet med verdensmål og bæredygtighed et naturligt omdrejningspunkt for Dansk Standard, fordi globale problemer kalder på internationalt samarbejde, visionære partnerskaber og globale løsninger.

Desværre ser vi også et billede af, at mange har svært ved at gribe udviklingen og omsætte det strategiske arbejde til mål- og verificerbare resultater.

Knap 40 % af danske virksomheder arbejder med FN's verdensmål, men blot 20 % har indarbejdet dem i deres strategi, og kun 6 % har opstillet klare mål (KPI'er) for arbejdet [2]. Det samme gør sig gældende for landets kommuner, hvor 29 % af landets kommunaldirektørerne mener, at verdensmålene åbner op for nye muligheder og partnerskaber, men kun 11 % af kommunerne har en handlingsplan for arbejdet med verdensmålene. Sagt anderledes: I Danmark er der en bredt forankret opbakning og interesse for at arbejde med verdensmålene, men værktøjerne til at løfte opgaven mangler.

Der er et gab mellem, at virksomhederne arbejder med FN's verdensmål på et overordnet plan, men i mindre udstrækning omsætter ambitionerne til specifikke initiativer og mål. De knap 40 pct. af virksomhederne, der arbejder med FN's Verdensmål, er med andre ord kommet godt i gang, men der er stadig et stykke vej, før FN's Verdensmål til fulde er implementeret i virksomhedens forretningsmodel. [3]

Danmark er et lille land, men kan accelerere arbejdet med verdensmålene med en international standard for verdensmålene

Mange virksomheder og kommuner ser således allerede store potentialer i at indarbejde verdensmålene i deres forretningsmodeller og handlingsplaner, men løber ind i vanskeligheder, når visioner skal omsættes til strategier og initiativer til målbare resultater. Det begrænser ikke kun den enkelte virksomhed og kommune, det gør det også vanskeligt at videndele på tværs af virksomheder, sektorer og landegrænser.

Og med god grund, fordi mange spørgsmål vil melde sig i løbet af processen: Hvilke mål skal der arbejdes med og hvordan skal indsatsen prioriteres i vores kommune eller virksomhed? Hvordan realiseres strategierne i praksis og hvorledes rapporteres resultaterne på en troværdig måde til omverden og forbrugere? Spørgsmålene er mange, og selvom mange standarder kan hjælpe, mangler der en fælles standard som kan accelerere initiativer, partnerskaber og vidensdeling på tværs.

Derfor foreslår vi, at regeringen og Dansk Standard indgår i et strategisk samarbejde om at udvikle et nyt værktøj, der har potentiale til at fungere som katalysator i den bæredygtige omstilling af verdenssamfundet. Gennem udviklingen af en verdensmålsstandard kan Danmark sætte sig for bordenden og stå i spidsen for at udvikle de fælles spilleregler for, hvordan aktører på tværs af sektorer, brancher og virksomheder kan lære af hinandens erfaringer og arbejder strategisk, målrettet og struktureret med at opnå verificerbare mål.

Danmark har altså her en unik mulighed for at liste de ingredienser, der skal indgå i den internationale opskrift på en bæredygtig omstilling som er demokratisk funderet og anvendelige for alle – store som små og offentlige som private.

DANSK STANDARD FORESLÅR FØLGENDE:

At regeringen og Dansk Standard forpligter sig på at indgå et 50/50 strategisk partnerskab om at udvikle en ny, international standard for verdensmålene, som er bredt forankret blandt danske interessenter.

En standard giver Danmark indflydelse og sætter rammen for arbejdet med verdensmålene

Hvis regeringen indgår i et strategisk partnerskab med Dansk Standard, kan vi sammen placere Danmark i en absolut førerposition i det internationale arbejde om verdensmålene. Ved at være initiativtager og tovholder på udarbejdelsen af standarden vil danske interessenter få de mest optimale rammer og betingelser for indflydelse på standardens krav og indhold. Og der kan være store, langsigtede gevinster forbundet hermed:

Et værktøj på tværs af landegrænser: Med en international standard for verdensmålene vil virksomheder og organisationer verden over have et fælles værktøj til at strukturere og dokumentere deres arbejde med de 17 verdensmål.

First-mover: Det skaber en enestående mulighed for de danske virksomheder for at byde ind med løsninger og innovative idéer til udviklingen af en ny, international standard for verdensmålene. Danmark vil herved kunne brande sig som en bæredygtig nation og udbrede danske løsninger. Det skaber nye vækstbetingelser og åbner nye eksportmarkeder.

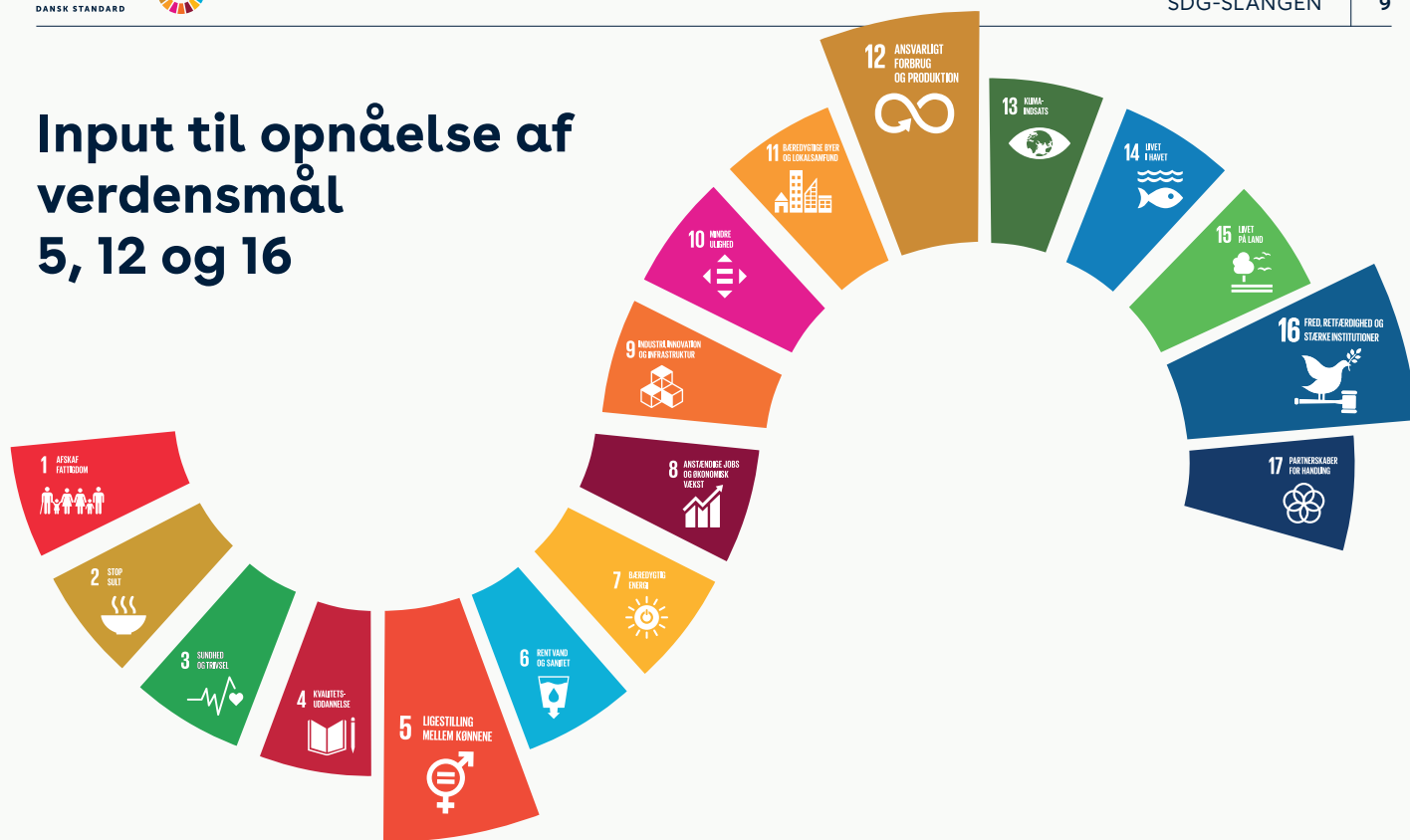
En bredt forankret løsning: Danmark får mulighed for at påvirke det kommende arbejde i en retning, der matcher den danske virksomhedskultur – dvs. hvor medarbejdernes input udgør et vigtigt fundament for virksomhedens drift, innovation og udvikling, og hvor vi også sikrer at SMV'erne kan drage nytte af standarden i deres arbejde med verdensmålene.

International good-will: Emnet er politisk højaktuelt og taler ind i en højaktuel dagsorden. Det bør derfor skabe politisk opbakning og goodwill, at Danmark agerer som primus motor i udviklingen af et værktøj, som gør det muligt at facilitere vidensdeling på tværs af nationer.

En anerkendt, international løsning: Gennem standardiseringsarbejdet vil Danmarks arbejde med verdensmålene indgå i et i forvejen internationalt og anerkendt system. Det gør det nemmere at skalere indsatsen udover landets grænser, men det sikrer også gennemsigtighed, tillid og konsensus om det endelige produkt.

Input til opnåelse af verdensmål 5, 12 og 16

Dansk Standards "SDG-slange": I dag hjælper Dansk Standard en lang række private og offentlige aktører med, hvordan deres ambitioner for arbejdet med FN's verdensmål kan udmøntes i specifikke initiativer og mål. Gennem vores "SDG-slange" kan der findes svar på, hvordan inddragelsen af nye standarder kan skubbe lige netop deres organisation eller virksomhed i en bæredygtig retning og understøtte specifikke verdensmål.

Dansk Standards "SDG-slange" – et værktøj til at arbejde med standarder og verdensmål

Som det fremgår af illustrationen af Dansk Standards "SDG-slange", findes der allerede standarder, der kan støtte op om arbejdet med alle de enkelte verdensmål. "SDG-slangen" er derfor udarbejdet med det formål at give eksempler på standarder, der kan hjælpe virksomheder, myndigheder og organisationer med at finde ud af hvilke standarder, der passer til deres verdensmålsarbejde.

I det følgende har vi udvalgt verdensmål 5, 12 og 16, hvor standarder og miljømærkninger kan have en stor effekt, og som forhåbentligt giver et godt

indblik i standarders spændvidde indenfor arbejdet med FN's verdensmål. For hvert af de tre udvalgte verdensmål skitserer vi, hvad vi ser som hovedproblematikkerne både internationalt og i Danmark, hvorefter vi præsenterer konkrete politiske tiltag, som regeringen kan tage med i sit arbejde med 2020 handlingsplanen for FN's verdensmål.

Dansk Standard opfordrer derfor regeringen til at anvende værktøjet som inspiration og idekatalog i arbejdet med udarbejdelse af handlingsplanen for alle 17 verdensmålene – og ikke kun begrænse sig til de tre udvalgte i det følgende input. Skulle regeringen have behov for det, kan Dansk Standard naturligvis altid kontaktes med henblik på yderligere input til brug af standarder og miljømærkninger.

Verdensmål 5 Ligestilling mellem kønnene

Delmål:

- 5.1** Alle former for diskrimination af alle kvinder og piger overalt skal stoppes.
- 5.5** Kvinder skal sikres fuld og effektiv deltagelse og lige muligheder for lederskab på alle niveauer i beslutningsprocesser inden for politik, økonomi og det offentlige liv.
- 5.c** Velfunderede politikker og lovgivning, der kan håndhæves, og som fremmer ligestilling mellem kønnene og styrker alle kvinders og pigers rettigheder og muligheder på alle niveauer, skal vedtages og styrkes.

Danmark halter efter i Norden, når det gælder ligestilling

Tidligere på året konkluderede World Economic Forum, at global kønsparitet først vil opnås om 99,5 år [4]. Der er med andre ord lange udsigter til, at global lighed mellem kønnene bliver en realitet, og at vi på globalt plan kommer i mål med verdensmål 5.

Dog er vi i Norden kendt for at være langt fremme på flere fronter, såsom uddannelse og sundhed. I 2019 lå Danmark i toppen af Europas Gender Equality Index, og scorede 77,5 ud af 100 point – en score på næsten 10 procentpoint over EU's. En score, der dog kun er vokset med 2,9 procentpoint fra 2005 til 2017 [5]. I Danmark scorer vi højest på "Sundhed" (89,9 pp.) og "Penge" (87,1 pp.), hvorimod ulighed mellem kønnene er mest udtalt indenfor parameteret "Magt", hvor vi kun scorer 64,9 pp [6].

En af hovedkonklusionerne fra studiet "Kønsfordeling i Erhvervslivet – hvor er vi?" [7] fra februar 2020 understøtter dette billede, ved at vise, at kvinder konsekvent er underrepræsenterede i ledelsen i større danske virksomheder. Selvom vi skriver år 2020, er der i Danmarks C25-virksomhederne i gennemsnittet 17 % kvinder i ledelsen og 29 % i bestyrelsen. For samme C25-virksomheder gælder, at der kun er to kvindelige CEO'er, og tre kvindelige CFO'er.

Efterlevelse af verdensmål 5 kan betale sig, og er godt for bundlinjen

I Danmark giver det derfor fortsat rigtig god mening at arbejde med ligestilling, både for at efterleve verdensmål 5 og fremstå som foregangsland på området, og også for at styrke vores virksomheder i den internationale konkurrence. Talrige studier viser nemlig, at diversitet og mangfoldighed på arbejdspladsen giver alt fra højere medarbejdertilfredshed til bedre resultater på bundlinjen [8]. Derudover skaber diverse teams bedre ledere [9]. Samtidig konkluderede McKinsey i 2019, at virksomheder, der scorede højest på kønsdiversitet i topledelsen, havde 25 % større chance for en profitabilitet over gennemsnittet end virksomheder, der scorede lavt på kønsdiversitet [10].

Ligestilling kræver kulturelle og strukturelle ændringer – her kan standarder hjælpe

Hvorfor vi ikke er længere i Danmark, når det gælder ligestilling i lederstillinger, kan der være mange årsager til. For eksempel tager danske kvinder langt mere barsel end mænd, nemlig 90 % af den samlede barsel og samtidig tager de også 75 % af børnenes sygedage [11]. I bogen "Ledelse af køn" kommer professor Sara Louise Muhr med et andet bud, nemlig, at vi kulturelt set er 'biased', og at vores opfattelse af det at være leder er farvet af nogle stærke kønsstereotyper, så vi ikke kan bedøm-

me mennesker neutralt, men dømmes forskelligt afhængigt af køn [12].

En rapport fra investornetværket Money Penny and More fra 2019 viser også, at især de mindre virksomheder stadig er langt fra at skabe kønsbalance på ledelsesgangen. I rapportens kategori med de største virksomheder, er der fire gange så stor en andel af kvindelige direktionsmedlemmer og tæt på tre gange så mange kvinder i bestyrelserne, som i de mindre [13].

Udfordringer såsom håndtering af medarbejders forskellige behov i forskellige livsfaser, udviklingsmuligheder uafhængigt af køn og generelle ressourcer og processer til at håndtere ligestilling og diversitet, især i mindre virksomheder, er alle altså alle eksempler på nogle af barriererne for, at vi opnår reel ligestilling mellem kønnene i danske virksomheder og Danmark.

Her kan et helt konkret værktøj som en standard hjælpe. Både den internationale standard ISO 26000, som er en ledelsesstandard for samfundsansvar, samt den nationale certificerbare standard DS 49001, som knytter sig op ad ISO 26000, har begge verdensmål 5 for øje og især delmål 5.1, 5.5 og 5.c.

Standarderne for samfundsansvar kan bruges til at systematisere, dokumentere og rapportere om virksomhedens CSR-indsats – også med fokus på ligestilling mellem kønnene. Principperne i DS 49001 standarden kan fx bruges til at lave analyser af virksomhedens performance, stakeholdermapping og gap-analyse indenfor ligestilling samt til at sikre løbende forbedringer.

Ny standard på vej, der specifikt beskæftiger sig med ligestilling og diversitet

Arbejdet med ligestilling er ikke blevet mindre aktuelt de seneste par måneder i Danmark. Debatten om krænkelse på arbejdspladser har afsløret, at mange virksomheder og organisationer mangler konkrete procedurer og processer for, hvordan de skal håndtere henvendelser om sexchikane eller anden upassende opførsel – og i det hele taget, hvordan man fremmer en kultur med respekt for hinanden.

En række aktører på tværs af brancher, interesseorganisationer og virksomheder er således gået sammen om at sætte fremtidens standarder for virksomheder og organisationer, som ønsker at arbejde aktivt med ligestilling, diversitet, inklusion, mangfoldighed samt politikker for og håndtering af bl.a. grænseoverskridende adfærd. Det første spadestik til standarden blev taget allerede forrige år af organisationen SAMSTILLING, der henvendte sig til Dansk Standard med forslaget.

En standard for ligestilling og diversitet skal bl.a. bidrage med konkrete krav til at systematisere arbejdet i praksis samt til at dokumentere egne indsatser og resultater. Herunder skal standarden give hjælp til udvikling af ledelsespolicyer, processer og definitioner, fx ift. hvornår der er tale om krænkelse – og hvordan sager skal håndteres. Målet med standarden er at gøre det lettere for arbejdsgivere at etablere og vedligeholde inkluderende arbejdspladser med respekt for hinanden, styrke kønsbalancen og øge diversiteten eller repræsentationen af minoriteter.

Standarden forventes at forholde sig til følgende emner:

- Formel og uformel inddragelse og indflydelse (på forskellige niveauer)
- Horisontale og vertikale udviklingsmuligheder (herunder kønsbalance i hierarkier)
- Tryghed og trivsel (herunder lige mulighed for at ytre sig i formelle og uformelle grupper)
- Forskellige behov i forskellige livsfaser (fx barsel, seniorordninger, nedsat tid)
- Inklusion og diversitet
- Ledelsespolitikker for grænseoverskridende adfærd (herunder processer for håndtering af brud på samme).

Med en national standard for ligestilling og diversitet, kan Danmark altså få mulighed for at sætte baren endnu højere, når det gælder ligestilling – og dermed virkelig rykke på verdensmål 5. Især i forholdet med ligestillingen mellem kønnene, da dette vil være minimumskravet for en certificering efter standarden.

Herudover vil en standard give virksomheder mulighed for at dokumentere, at virksomheden arbejder systematisk med ligestilling og diversitet, hvilket bl.a. vil være til gavn for rekruttering, trivsel og fastholdelse – og skabe tillid til virksomheder via transparente indsatser og dokumentation for, at virksomheden gør det den siger, at den gør.

DANSK STANDARD FORESLÅR FØLGENDE FOR AT OPNÅ VERDENSMÅL 5:

- At regeringen som minimum anbefaler den eksisterende nationale standard "Ledelsessystem for samfundsmæssigt ansvar" (DS 49001/4) eller den internationale standard "Samfundsmæssigt ansvar" (ISO 26000) til virksomheder og organisationer, der ønsker at arbejde systematisk med verdensmål 5, og fremme ligestilling i deres organisation.
- At regeringen tager lederskab og skruer op for ambitionsniveauet, ved direkte og aktivt at støtte det eksisterende arbejde med at udvikle en ny, national standard specifikt rettet mod ligestilling og diversitet.
- At regeringen og resten af Folketinget implementerer den endelige standard for ligestilling og diversitet og dermed går forrest, når det gælder håndtering af køns-, diskriminations- og ligestillingsproblematikker i Danmark.

Verdensmål 12 Ansvarligt forbrug og produktion

Delmål:

12.7 Antal af lande, der gennemfører bæredygtig offentlig indkøbspolitik og handlingsplaner

Offentlige indkøb som løftestang for bæredygtig produktion

I Danmark indkøber den offentlige sektor for op mod 290 mia. kroner årligt. Samtidig stammer 45 % af vores samlede klimabelastning fra forbrug og produktion [14]. Det er afgørende for at opnå delmål 12.7, som handler om at fremme en bæredygtig offentlig indkøbspraksis, at de offentlige indkøb bringes i spil og inddrages aktivt i Danmarks handlingsplan for verdensmålene. Den offentlige indkøbsmuskel er en økonomisk katalysator, der med stor fordel bør anvendes til at stimulere produktionen og efterspørgslen efter mere klima- og miljøvenlige produkter. Det værende om det er produktionen af kuglepenne og skriveborde eller renoveringer og nybyggeri.

Fælles standarder for bæredygtige offentlige indkøb

For at fremme en offentlig indkøbspraksis, som er i overensstemmelse med nationale målsætninger om en bæredygtig produktion, er det oplagt at benytte sig af standarder. Det er et effektivt redskab at anvende i kombination med udbudspolitik, fordi standarder gør det nemmere for indkøbere at beskrive, hvad de ønsker samt stille præcisere og verificerbare krav til produkters aftryk på miljø og klima.

Inddragelsen af standarder i offentlige indkøb kan supplere den klassiske prismekanisme med informationer om produkters aftryk på klima og miljø. Herved bliver det nemmere for indkøberen at træffe et kvalificeret bæredygtigt valg. Samtidig bliver det også nemmere for leverandøren at gennemskue, hvilke krav der stilles af indkøber og udarbejde tilbud herefter.

Standarden for bæredygtige indkøb, DS/ISO 20400, understøtter lige netop dette, at bæredygtige indkøb bliver til en fast indkøbspraksis. I supplement med den offentlige indkøbspolitik vil standarden bidrage til, at myndigheder og virksomheder kan efterleve et bæredygtighedsansvar, da både leverandør og indkøber vil vide, hvad der udgør et bæredygtigt indkøb, hvilke konsekvenser og overvejelser om bæredygtighed der bør indgå i forskellige indkøbsaktiviteter og ikke mindst, hvordan bæredygtige indkøb gennemføres. Standarden kan således bidrage til at skabe klare rammer for offentlige indkøbere og leverandører, hvor der ikke kun er fokus på anskaffelsespris, men også produktets klima- og miljømæssige aftryk.

Standarder suppleret med miljøcertificering kan katalysere indsatsen

DS/ISO 20400 udgør et godt startsted for offentlige indkøber, men hvis den offentlige indkøbsmuskel virkelig skal bringes i spil, og sætte fut i en bæredygtig produktion, bør standarden suppleres med et større krav om at produkter skal efterleve Svanemærkets miljøcertificering.

Svanemærket gør det nemmere at være grøn indkøber. Mærket er nemlig et helhedsorienteret miljømærke, hvor hele produktets livscyklus, lige fra råvarer til færdige produkt, brug og bortskaffelse er med i den samlede vurdering. Svanemærket tager således højde for alle miljøbelastninger forbundet med produktet – i hele produktets værdikæde.

Produktion af svanemærkede produkter foregår over hele verden. Uanset hvor det svanemærkede produkt produceres, stilles der skrappe miljøkrav til produktionen. Kravene går længere end lovgivningen og er med til at udbrede mere miljøtilpasset produktion – også i udviklingslande. Svanemærket arbejder for at mindske den samlede miljøbelastning fra produktion og forbrug og er derfor et oplagt redskab til arbejdet med at nå mål 12. Og meget tyder på, at det også er en rigtig god forretning, både økonomisk, men også for klimaet og miljø.

En analyse foretaget af Implement Consulting Group viser fx, at svanemærkede hæve-sænkeborde, der efterlever de nye krav til svanemærkede møbler, der er på vej, giver en reduktion i CO₂-udledning på omkring 20 % sammenlignet med et tilsvarende bord med samme markedsgennemsnit [15]. Beregningen er konservativ og har fokuseret på de krav, hvor der er bedst grundlag for at beregne en direkte klimaeffekt. Der er dermed flere krav, som ikke er medtaget, men som også spiller positivt ind for klima og miljø.

Der er altså allerede i dag gevinster at hente, ved at vælge svanemærkede produkter. Og så endda til en fuldt ud konkurrencedygtig pris. I 11 ud af 15 tilfælde er svanemærket nemlig fuldt ud konkurrencedygtig på prisen, sammenlignet med konventionelle produkter [16]. Bæredygtige indkøb behøves således ikke at være dyrere på kort sigt, men garanterer altid mange gevinster på lang sigt.

Et andet eksempel på bæredygtigt indkøb, hvor Svanemærket, udover de miljømæssige gevinster, også har en tydelig økonomisk effekt, er Svanemærket børnehuse i Gladsaxe Kommune.

Svanemærket børnehuse i Gladsaxe Kommune

I Gladsaxe Kommune er der truffet politisk beslutning om at afprøve svanemærket byggeri af børnehuse. Beslutningen blev truffet med fokus på den tredobbelte bundlinje økonomi, miljø og arbejdsmiljø med en forventning samlet positivt gevinst.

Resultater (udpluk):

- Generelt reduktion i energiforbrug (opvarmning og el) på $\frac{3}{4}$ ved standardnybyggeri (iht. BR18) sammenlignet med et gennemsnitligt dagtilbud i Gladsaxe Kommune
- Driftbesparelse på ca. 90.000 kr. årligt i forhold til et gennemsnitligt dagtilbud.
- Yderligere reduktion i energiforbrug ved svanemærket byggeri på ca. 10 pct.
- Ekstra driftbesparelse på ca. 3.000 kr. årligt

Desuden færre forventede vedligeholdelsesudgifter.

Projektet var en del af en langsigtet strategi for dagtilbudsområdet.

KL Fælleskommunal indkøbsstrategi [17].

Når nu de offentlige indkøbere i endnu højere grad skal levere på den grønne dagsorden, er det derfor oplagt at bruge de værktøjer, der allerede eksisterer. Standarden for bæredygtigt indkøb (DS/ISO 20400) i kombination med Svanemærket er et kraftfuldt værktøj at tage i brug for offentlige indkøbere. Det er en god forretning og garanterer en reduceret klimabelastning uden at gå på kompromis med sundhed, biodiversitet, kemikalier og ansvarlig brug af jordens ressourcer.

DANSK STANDARD FORESLÅR FØLGENDE FOR AT OPNÅ VERDENSMÅL 12:

- At regeringen gennemfører den fremlagte strategi for offentlig grønne indkøb, herunder at alle offentlige indkøb, på områder, hvor der findes officielle mærkningsordninger, skal være miljømærket i 2030
- At mere end halvdelen af det offentliges nybyggeri og større renoveringer skal inden 2030 være miljøcertificeret, eks. med Svanemærket
- At regeringen implementerer en indkøbspraksis på tværs af den offentlige sektor, der baserer sig på standarden "Bæredygtigt indkøb" (DS/ISO 20400) og sætter klare krav til indkøbte produkters aftryk på klima og miljø.

Verdensmål 16 Fred, retfærdighed og stærke institutioner

Delmål:

- 16.6** Skab effektive, ansvarlige og gennemsigtige institutioner
- 16.10** Der skal sikres offentlig adgang til information og beskyttelse af fundamentale frihedsrettigheder i henhold til international lovgivning og internationale aftaler.

Cybertruslen er stigende og blandt de mest alvorlige trusler mod Danmark

Digitalisering betyder, at mennesker, virksomheder og organisationer er mere forbundne end nogensinde før. Det gør os samtidig mere sårbare overfor digitale trusler og stiller krav til, at virksomheder, myndigheder og borgere forstår de stigende krav til informations- og cybersikkerhed og opbygger en digital robusthed mod trusler.

Cybertruslen er blandt de mest alvorlige trusler mod Danmark og danske interesser, og særligt cyberkriminalitet f.eks. ransomware angreb mod myndigheder og virksomheder og cyberspionage mod myndigheder indenfor sikkerheds- og udenrigspolitik udgør en meget høj trussel [18].

Eksemplerne er mange, og i de seneste år har store danske virksomheder som Demant og Mærsk oplevet alvorlige cyberangreb, der har kostet dyrt på bundlinjen. I Demants tilfælde kostede det virksomheden ca. 650 mio. kr. og da NotPetya-malware ramte A.P. Møller-Mærsk kunne de efterfølgende opgøre et tab på mellem 1,6 og 1,9 mia. kr. [19]. Små- og mellemstore virksomheder oplever hyppige hacke-

rangreb og er ofte endnu dårligere beskyttet imod truslerne, hvilket derfor kan have lige så store konsekvenser. Ofte er de mindre virksomheder og mange myndigheder ikke godt nok rustet til truslerne pba. manglende ledelsesmæssigt fokus samt ikke har de nødvendige systemer og procedurer til at håndtere forretningskritisk data. [20].

Og det er ikke kun virksomhederne, der kan blive ramt. I 2016 blev Demokraternes Nationale Komité i USA udsat for hack og læk af informationer. I 2017 var det WannaCry-ransomware, der bl.a. ramte hospitaler i Storbritannien, som spredte sig automatisk til computere verden over og var i stand til at kryptere og slette filer mhp. at indlæse en løsesum for at dekryptere filerne igen. Begge hændelser kompromitterede demokratiet og havde alvorlige økonomiske konsekvenser for de berørte lande.

Standarder for informationssikkerhed giver værktøjer til at opbygge et værn mod digitale trusler

Der findes adskillige internationale standarder, som både virksomheder og myndigheder kan anvende, for at højne sikkerhedsniveauet. I dag skal alle statslige myndigheder følge principperne i informationssikkerhedsledelsesstandard ISO/IEC 27001, der er et styringsværktøj, som hjælper til at beskytte værdifulde informationer og persondata på en sikker og troværdig måde. Standarden bidrager til beskyttelse mod tab af fortrolighed, integritet og tilgængelighed. Og hermed styrker den virksomheder og myndigheder gennem:

- Effektivisering af forretningsprocesser til efterlevelse af organisationens mål for informationssikkerhed
- Nedbringelse af informationssikkerhedsbrud ved beskyttelse af informationer og sikring af adgang til informationer for de rette personer
- Overholdelse lov- og aftalekrav vedrørende databeskyttelse.

Som supplement til ISO/IEC 27001 er udarbejdet ISO/IEC 27701, der beskæftiger sig mere specifikt med beskyttelse af persondata, bl.a. samtykke og krav til hvor længe data må opbevares. Dansk Standard anbefaler, at denne standard kan bruges som bevis for, at de bæredygtige løsninger virksomheder og organisationer i Danmark kommer med, sker på betryggende vis for borgere og forbrugere. Ligeledes sikrer ISO/IEC 27702, at virksomheder overholder GDPR.

Standarder kan øge Danmarks digitale robusthed og sikre forretningskontinuitet

COVID19-pandemien har tydeliggjort vigtigheden af at have en robust digital infrastruktur, både for virksomheder og myndigheder. Når kriser rammer, udfordres informationssikkerheden ekstra hårdt, da kriser ofte udnyttes af cyberkriminelle. Under den nuværende Corona-pandemien har mange virksomheder bl.a. oplevet forsøg på phishing, hvor hackere sender falske mails for at få adgang til systemer og også hvordan den øgede mængde af hjemmearbejde kræver ekstra indsatser for at øge sikkerheden [21].

Dansk Standard anbefaler derfor, at regeringen implementerer brugen af ISO 22301-serien, der netop kan sikre digital robusthed. Standarden vil kunne styrke myndigheder og virksomheders beredskab og modstandsdygtighed bl.a. ved at hjælpe med udarbejdelse af Business Impact-analyser i sammenhæng med organisationens generelle vurdering af risici.

Ved selv at efterleve og samtidig anbefale danske virksomheder og organisationer at anvende standarden, kan regeringen medvirke til, at både danske myndigheder og virksomheders processer og forretningskontinuitet opretholdes ved en evt. krise. I et verdensmålsperspektiv betyder det, at Danmarks arbejde med at opnå FN's verdensmål ikke bremses eller forskydes i tilfælde af kriser eller andre udefrakommende hændelser.

DANSK STANDARD FORESLÅR FØLGENDE FOR AT OPNÅ VERDENSMÅL 16:

- At regeringen anbefaler virksomheder og myndigheder at efterleve kravene i Informationssikkerhedsstandarderne (ISO/IEC 27001 og ISO/IEC 27701).
- At regeringen gennemgår Folketingets egne processer for informationssikkerhed og implementerer de relevante ledelsesstandarder for informationssikkerhed.
- At virksomheder og myndigheder anbefales at indarbejde standarden for Business Continuity (ISO 22301) for at styrke det digitale beredskab og robusthed i Danmark.
- At regeringen arbejder for at øge brugen af sektorspecifikke standarder, der allerede bygger på ledelsesstandarder for informationssikkerheds (ISO/IEC 27000-serien). Dette især indenfor brancher der beskæftiger sig med kritisk infrastruktur, såsom sundhed og energi.

Kilder

- [1] <https://www.un.org/sustainabledevelopment/progress-report/>
- [2] <https://ida.dk/media/3863/virksomhederne-er-godt-i-gang-men-mangler-konkrete-tiltag-csl-endelig.pdf>
- [3] <https://ida.dk/media/3863/virksomhederne-er-godt-i-gang-men-mangler-konkrete-tiltag-csl-endelig.pdf>
- [4] <https://www.weforum.org/reports/gender-gap-2020-report-100-years-pay-equality>
- [5] [https://eige.europa.eu/publications/gender-equality-index-2019-denmark#:~:text=With%2077.5%20out%20of%20100,\(%2B%200.7%20points%20since%202015\)](https://eige.europa.eu/publications/gender-equality-index-2019-denmark#:~:text=With%2077.5%20out%20of%20100,(%2B%200.7%20points%20since%202015))
- [6] [https://eige.europa.eu/publications/gender-equality-index-2019-denmark#:~:text=With%2077.5%20out%20of%20100,\(%2B%200.7%20points%20since%202015\)](https://eige.europa.eu/publications/gender-equality-index-2019-denmark#:~:text=With%2077.5%20out%20of%20100,(%2B%200.7%20points%20since%202015))
- [7] https://static1.squarespace.com/static/5c8265907d0c91092007f8cf/t/5e3d6ca078d4b559c05e7da8/1581083809885/Kvinder+i+C25+virksomheder+overblik_v3.pdf
- [8] <https://csr.dk/nordea-kvindelige-direkt%C3%B8rer-giver-h%C3%B8jere-afkast>
- [9] <https://csr.dk/unders%C3%B8gelse-mangfoldige-teams-styrker-ledelsesudvikling>
- [10] <https://www.mckinsey.com/featured-insights/diversity-and-inclusion/diversity-wins-how-inclusion-matters#>
- [11] https://static1.squarespace.com/static/5c8265907d0c91092007f8cf/t/5e3d6ca078d4b559c05e7da8/1581083809885/Kvinder+i+C25+virksomheder+overblik_v3.pdf
- [12] <https://www.djoefbladet.dk/artikler/2019/7/nej-kvinder-og-m-a-e-nd-har-ikke-lige-muligheder-for-at-blive-ledere.aspx>
- [13] <https://www.berlingske.dk/business/store-virksomheder-er-bedst-til-ligestilling>
- [14] <https://www.ellenmacarthurfoundation.org/publications/>
- [15] https://www.ecolabel.dk/~media/Ecolabel/Files/Aktuelt/Afrapportering_CO2-svanemaerket-skrivebord_final_030720.ashx?la=da
- [16] <https://www.ecolabel.dk/da/aktuelt/nyheder/2019/2/sort-paa-hvidt-offentlige-groenene-indkoeb-betaler-sig>
- [17] <https://www.kl.dk/media/23572/faelleskommunal-indkoebstrategi-2020-2024.pdf>
- [18] <https://cfcs.dk/da/cybertruslen/trusselsvurderinger/cybertruslen-mod-danmark/>
- [19] <https://cfcs.dk/globalassets/cfcs/dokumenter/trusselsvurderinger/-cybertruslen-mod-danmark-2020-.pdf>
- [20] <https://ida.dk/viden-og-netvaerk/temaer/cybersikkerhed/danske-virksomheder-udsættes-dagligt-for-cyberangreb>
- [21] <https://cfcs.dk/da/nyheder/2020/strategisk-droftelse-af-erfaringer-fra-covid19-og-digital-robusthed/>

VERDENSMÅL
for bæredygtig udvikling

Fonden Dansk Standard
Göteborg Plads 1
DK-2150 Nordhavn

+45 39 96 61 31
www.ds.dk
dansk.standard@ds.dk